

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Nuptiis Philologiae et Mercurii - Cod. Aug. perg. 73

Martianus <Capella>

[S.l.], [10. Jh.]

Liber III

[urn:nbn:de:bsz:31-11867](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-11867)

FAMILIA
MARTIANI
GLAE LIBER

LIBER
TERTIUS

RURSUM CAMEN
PHALERAS PALLI
ET QUAE AMICA FICTA
COMMENTA FERRE PRIMA
MEMORANS FRIGENTE QUAE
NIL POSSE COMERE USUM
VITI QUAE DAT POETAE
IN FRACTA FERRE CERTA
LASCIVADANS LEPORI
ET PACINAM VENUSTANS
MULTO ILLITAM COLORE
ATQUIN PRIORIS ILLE
TITULUS MONET LIBELLI
MUTUS AB ORE PULSAS
ARTES QUAE RA FANTES
VOLUMINUM SEQUENTUM
PRAE CERTA COMPARARE
ATHECIO CANTE RICTY
NIL MENTIAMUR INQUIT
ET QUAE STANTUR ARTES
ANTU GREGEM SORORUM
NUDUM DABIS IUGANDIS
ET SIC PETENT NOTANDIS
ET CAELITUM SENATUM
AUT SIT ACERE CULTUM
PLACET ORDO QUI SPROBATUR
CERTE LOQUENTUR ILLAE
QUAE QUID FERAT DOCENDUM
HABITUS QUAE CONSEQUENTUR
ASOMATO IN PROFATU
HAEC NEMPE FICTA QUAE EST
ET DE VIUS PROMISSIES
CUR ERGONON FATERIS
NI FIGMINIS FIGURA
NIL POSSE COMPARARI

ex eodem scalp
circumcidi in fura
dum pulvere quae
annulae eadem re si
mum quod ferula
fecerat rubi admod
adhibenda quod ind
oculant. Demonsfer
multo olivae labor
canorosum fieri po
medicamini adhibe
rum cum melle quae con
buntur quae cum seph
curant. tamen natu
lunam quandam ara
velut diuer. si nex ion
res ut aliq. ne quae ling
contraxerunt te u se
carmina numerosa
luzur. Deniq. quae
ne primo tractare
possent uel prudent
etiam curandorum
manifest. nomen p
modos tempore fig
quae plenitudo obtin
pauere sandereo
luzur conuentionibus

am ministr
n quae se
teccam lab
atica ubi
palliatam tamen
caput propter que
atum deum ingressi
quoddam ex compactis adnexione
cephalo praenitebat. unde uelut me
curandorum uulnerum insignia proferret
ante eodem scalprum uibranti demonstrata cumine quod dicebat
circumcidi infantibus utia posse linguarum. dehincq; nigello quo
dam puluere qui ex fauilla confectus uel sepiaputaretur illato per
annulas eadem re sanari. tunc & iam quoddam medicamen acerr
mum quod ex ferulae flore caprigeniq; tergoris resectione con
fecerat rubri admodum coloris ex promisit quod monebat faucibus
adhibendu^{cum} quod indocta rusticitate uexate feudostruccis uicioris
exalant. Demonstrabat & iam quaedam gratissimum gustu uespere
multo oliuoq; laboratum quod depulsa uocis insuauissime dirtate
canoros & iam fieri posse memorabat. Arterias & iam pecusq; cuiusda
medicamini adhibitione purgabat in quo & cera fago illita & galla
rum cum meosq; commixtio & nilotice fructacis collemata nota
bantur quae uisephimatis licet & memoriam intentionemq; pro
curare & tamen natura siue etiam uigilias inferebat. protulit quoq;
linam quandam artificialiter expolitam quae octo partibus auratis
uelut diuersis nexionibus inter sancta uibrabat aefuascabros den
tes ut uliginesq; linguarum & sordes quas in sole equida ciuitati
contraxerant leui sensim attritione purgabat. haec abstrusa nosse
carmina numerosq; multa fidos crebre supputationis opere puta
batur. Deniq; quotiens curandos acceperat mo se uiserat de nomi
ne primo tractare casus & iam non tacebat quam uelut ita creare
possent uel prudentissime declinari. tunc generatim uerba
etiam curandorum cum ratione captabat. ne ut fieri ab egrotantib;
moris est. nomen pronomine commutarent tum morborum
modos tempore figurasq; scemata requirebat. iubebatq; alios
qui splentudo obtusior atq; immobilis torpor in sederat gradus
pcurrere scandereq; quam plurimum operum ppositiombus
aut conuentionibus participatis insistere totaq; curandos art

facere
cū de oratione
lecturam
posse scribere
tamen iude
nomen dicitur
littere habebat
quaerebantur pen
sic cepit grammaticae
tae litterae nuncupentur
propriis ductibus lineare. hincque
descripsit quamuis infansem me littera
sicut apud grecos grammaticae primitus uocabatur. tunc & dicitur
dedit & sectatores impuberes adgregauit. ita quod assessor nri
nunc litteratus dicitur litterator antea uocabatur. hoc & iam Catul
lus quidam non in sua uis poeta commemorat dicens. munus dabit
silla litterator. Idem apud grecos grammato didascalus uocatur
officium ueromeum tunc fuerat doctae scribere legereq. nunc
& iam illud accessit ut meum sit erudite intellegere probareq. quae
duo mihi uel cum philosophis cretaeque uidentur esse communia.
Ergo istorum quattuor duo actua dicenda sunt duo spectatiua si qui
dem impendimus actione cum quid conscribimus legimusue se
quentium uero spectaculo de tinemur cum scripta intelligimus aut pro
bamus. & haec inter se quadam cognatione conuincta sint sicut ceteris
artibus conprobatur. Nam & actor cognoscit & primo quae ualeat ac
titare & astronomus quaedam facit utpote cognoscit quae debet
conprobare. musit & iam utrumq. gemetres quippe formes
theoremata cum rationibus certis efficit & cognoscit. partes aut
meae sunt quattuor. litterae litteratura litteratus litterator. Li
teratae sunt quas doceo. litteratura ipsa quae doceo. litteratus que
docuero. litterate quod per te tractauerit quem in formo pro fi
teor aut de orationis natura usque tractare. natura est ex quibus
formetur oratio usus. cum eadem utimur appellatur. his & iam
materies ammouetur ut de quare dicendum sit aestimemus.
Oratio ipsa uerum tribus gradibus eruditur. ex litteris syllabis & ex
uerbis. uerum in litteris gemina quae scio diuersatur. Nam quae
aut naturalis sunt aut effectae. natura enim insinuante earum
nomina in loquendi substantiam procreata. Artificio sa uero
formatio earum lineas quas scribimus designauit ad hoc ut praesentes
una uel absentes alia potuissent. atq. ita ex hac parte quae scribitur

...roga uel in u
...ma conuertitur ut si
...nu. ut ubi ubi non ala
...tutor rati uel in
...hem u. similitudine
...uelum tel. mo. ut lep
...formate nunc ut in
...e neutro nunc aliquat
...nam a. primum ut in
...duas uel uel uel uel
...de neutro uero finit n
...neutra in singulari nu
...tas in plurali aut la
...ut tanta sita. e. aut uo
...fidei nam cum corripit
...cur. h. est ut ab hac die
...tenet. haec duas uocales
...ut in uero ueritatio. &
...mon. le. similitudine. &
...ste. numerum & iam
...nem uerba imperatui
...scripsisse. uero litter
...complectatur cum dicit
...erunt exempla superu
...in nomine iouis & o. no
...usam dixerit. u. aut in
...num syllabam fact
...num. ut idem omni

...ribus
...paepe
...ca septa
...greca
...i. nunc gra
...abi sine uacua
...nunc cononates
...in uicem mut ut
...orumq. in e. transuerti
...o in filio. nunc in o. ut plau
...tem in e. littera in primum a
...uel in i. ut moneo monitus uel in o. ut uoce
...do toga uel in u. ut ateco tugurium. similiter i. quoq. uocalibus
...ina. conuertitur. ut si quis siqua in e. ut fortis fortem. in o. ut qui quo
...in u. ut tibi ubi non aliter littera. ina. transit. ut creio. creau. uel in e.
...utator atela uel in i. ut uirgo uirginis. uel in u. ut uolo. uolu
...item u. similiratione conuertitur in a. ut magnus magna in i.
...utelum teli. in o. ut lepus leporis. in e. ut sidus sideris. sic igitur trans
...formate nunc utrimq. potuerunt copulari. nunc ex altero nunc
...ex neutro nunc aliquas partes orationis terminant. nuncq. nullas.
...nam a. primum utrimq. sibi ad sociat. u. & i. litteras. nam & aurū
...& iarus dicitur & ianus & iax ex no autem latere suscipit. e. ut aeneas.
...ex neutro uero finit nomina femina. ut dea. masculina ut iugurtha
...neutra in singulari numero tantum greca ut toreuma peripe
...tasma. in pluralia aut latina ut monilia. In uerbis imperandi modū
...ut cantā salta. e. aut uocalis duarum grecarum litterarum uim pos
...sides. nam cum corripitur e. grece est ut ab hochofoe. cum produ
...ctur. h. est ut ab hac die ac maxime tunc circum flexum accentum
...tenet. haec duas uocales sicut i. & u. ex latere utroq. complectitur
...ut in euro ueientano. & in eio. iecore. finit uero nomina neutra. ut
...monile feminina & iam sed greca ut calliope pronomina ut ille
...isce. numerum & iam totius generis ut quinq. licet aptoton sit.
...Item uerba imperandi modi. ut sede curre. modi infiniti scribere
...scripsisse. i. uero littera cunctis utrimq. uocalibus sociatur. nam a
...complectitur cum dicimus ianuarie & iax. e. aut ut tenent docu
...erunt exempla superius demonstrata. o. aut latere copulatur
...in nomine iouis & oē none. oēsus & iam dicitur. sic enim ueteres
...usum dixere. u. aut in uiuando & iuta haec aliquando uocalis ge
...minam syllabam facit finitq. omnium generum nomen. ut frugi
...numerum itidem omnium generum ut uiginti. Item uerba

al. am. s. f.
masculina
t. & o. ut
marmor
litteram
etamen utrimq.
entes amplectitur
um factum in l. dicimus
in r. flos. floris. in d.
& masculina & feminina
o. u. ut uas. of. nemus. h. littere d.
c. propter. r. & i. greca ut p. salter. in sax. x.
nemo litteram putat qm duplex est constat enim. ex. g. & f. ut rex
regis. aut ex. c. & f. ut nux nucis. in. u. aliquando transueratur. ut nix
niuis. & p. x. picis. haec in latinis numquam ponitur prima apud grecos
aut ponitur ut in tanto & masculino & feminino omnibus uocalibus socia-
tur ut a. i. x. frutex. calyx. uelox. pollyx. & feminino ut fax. lex. lodix.
uelox. lux. neutrum nullum claudit transactis semiuocalibus mutae
sunt p. r. endae quae ideo hoc nomine nuncupantur qm nisi illi uocales
ad sociatae succurrerint in tra. moris sonitum ante auspicia moruntur.
B. prima omnibus uocalibus utrimq. connectitur praefertur conso-
nantibus. l. & r. ut b. l. e. s. s. i. b. u. s. & breuis transit. in. c. ut succurrit. in. f. ut
sufficit. in. m. ut summittit. in. p. ut supponit. in. s. ut suscipit. f. in. t. nihil
nisi tres praepositiones. ab. ob. sub. uocales utrimq. collaterat conso-
nantes quasdam praecedit. l. & r. m. n. ut clares. tecum. crusa. mon-
nidus. f. in. t. articulos quos p. r. o. n. i. m. a. u. o. c. a. n. t. hic haec hoc & aduerbia
ut sic. ho. hic. sola mutarum antecedentem uocalem producit & produ-
plici habetur. ut hic. ho. haec. d. utrimq. uocales tenet & praeponitur
r. littere in druso. m. litterae numquam praefertur in latinis in grecis
aut aliquando ut d. malus sic & n. ut a. r. i. a. d. n. e. transit in c. ut accidit
in. g. ut aggerat. in. l. alligat. in. p. apponit. in. r. ut arripit. in. s. ut
assidet. in. t. ut attinet. f. in. t. articulus neutralis generis ut istud illud.
& praepositionem ut apud. g. omnibus uocalibus praefertur. sequitur
l. litteram ut in aggere. quae quotiens geminatur adiungitur prae-
fertur. r. litterae ut graue. l. ut gladius. n. ut ignis. in. c. quoq. conuer-
titur ut rego rector. nihil quoq. concludit. h. ad spirationis notam
esse aerassimum est. quae quando uocalibus accidit. ut hos. pes. & he-
res transit. in. x. ut traho. traxi. hanc greci diuiserunt. Nam pars
eius dexterior ad spirationis nota est sinistra contrariae significatio-
nis. k. uero nunc nota putatur esse nunc littera. nam eius effectus

conuenit
conuenit
quidam
parere
prior erit u.
quotusquis conf
nec geminatur nullam
nihil t. uocales ex utroq
tionibus praecedit. L. Inimicus
r. introias. ut caput sinciput. la. ce
uer. ut legunt ad uerbum & interlectionem
l. & & iam ipsi primo. c. greca utebantur. Nam setum dicebant quoniam
nunc etiam dicunt tamen haec gemina & iam ab ipsis habetur. na
a. & c. componitur quam ut ad uertas duplicem numquam poterit
geminari. haec praepontur. m. litterae. ut. i. mirna. ex his figur
uniuersis xviii. litterae. necessitas necessitatem cuncte conscriptionis
absoluunt. placet enim mihi. r. in uocalium numerum congregari
neq. sine hoc h. iacinctus. aut c. illenus poterit annotari. Sicutur
erit ut senae. fiant uocales semiuocales. & mutae. si enim. h. ad spira
tionem dabitur. sup. uacuae. q. erunt. q. & k. x. autem ut duplex sine
elementa cardine non probatur. i. uero a latinis excluditur decem
& octo numero sicut dictum est sup. sicut quae tamen cum sup. uacuis
reiectis. q. cunctis. ex unius uocis sonitu confirmate diuersas natu
rales harmoniae causa suboris concinnentia reppererunt.
Namq. a. subhiatuoris congruo solo spum memoramus. B. labris per
spiritus impetum redusis edicimus. C. molaribus sup. linguae ex
trema impulsis exprimitur. D. appulsu linguae circa superiores dentes
innascitur. E. spiritus facit lingua paululum praessione. F. dentes
labrum inferius deprimentes. G. spiritum cum palato. H. contrasit
paululum faucibus uentus exhalat. I. spiritus prope dentibus praes
sit. K. faucibus palato. q. formatur. L. lingua palato. q. dulcescit.
M. labris inprimatur. N. lingua dentibus appulsi concludit. O. rotun
dioris spu comparatur. P. labris spumumpit. Q. appulsu palato ore
refricto. R. spiritum in lingua crispante contraditur. S. sibilu facit
dentibus uerberatis. T. appulsu linguae dentibus. q. impulsis extu
ditur. U. ore confricto labris. q. prominulis exhibetur. X. quic
quid. c. atq. s. formatur. exsibilat. Y. a pressis labris spiritu que
procedit. Z. uero idcirco ap. p. uis. claudius de. c. fatatur quod den
tes mortui dum exprimitur imitatur.

...QUE
...LABA FORMIS
...MAT
...TRAS LITTERE QUIPPE
...SUBRATIONE PARI
...SILUESTRUM SUPERI COMPROBAT ARBITRIUM . . .

Haec cum grammatice diceret & eamque progredi iuppiter deliusque praecipere hic pallas de iunctura syllabarum inquit dum haec litteratura deproperat partem historicam praetermisit quo uirginis obiecit perterrita inquit mihi plurima transeunda neminutiona nec tando fastidium superae beatitudinis incurram. proposito igitur per compendioso scallo festina per fungar ne densis obumbratam ramalibus uelut senticosae copiae densitate siluescam. syllaba igitur dicta est quod iunctis litteris sonitum simul accipientibus informetur cuius ut dixi tres partes esse non dubium est. de iunctura de fastigio aut de longitudinibus iuncturae sunt genera quattuor. duo naturalia duo historica naturalia sunt cum quaeritur unaquaeque syllaba utrum ex una an gemina an neutra parte iungatur. & utrum litterae quae inter se copulari non possunt adiecta alia littera sociantur ut m. & n. dum non coeant uocali accedente sociantur ut in amni & somno quae iuncturae sunt genera ex hoc quod in litteris memoratae sunt transeantur. historica uero illa coniunctio est cum ex litteris quae in se poterunt copulari diuersitas fandi non easdem nec pares numero sociare. scribumus nos enim musarum primam syllabam duabus litteris grecis tribus lucilius indat uocatur a. & e. coniungit dicens. huic territiae orbiliae luanius a. & i. & lucretius crebro & n. maro. aurai. pictai. item duae iuncturae sunt cum sociamus syllabas propter pedem uel uersum ut duae in una repente deperant ut in aliphe uel cum littere excluduntur e uerbo ut in eclipsis. haec enim de iuncturis. nunc de fastigio uideamus quod locus apud grecos periprosochion appellatur. hic in tria discernitur. unaquaeque enim syllaba aut grauis est aut

quae
ideoque
pluribus
duo sunt acutus
acutum habet in primis
in tertia acutus in
peneultima numquam
ab ultima tertia siue breui
sonus in eorum modo syllaba com
ne aliter quam ut ipsa natural longa sit
galenus aut si longa ut si peneultima positione longa licet utamur
breuis acutus tamen sonus si galeni carnilli inflexi proprium hoc
est ut nisi longis natura syllabis non adheret. acutus autem & in longis
& in breuibus inuenitur. Omnis autem uox aut acutum aut circum
flexum sonum habet. necesse est & iam si mono syllaba sit. mono syllaba
enim graui carent. Omnis uox mono syllaba cum aliquid signi
ficat siue breuis est siue positione longa acuetur ut dicimus far. ars.
si autem natural longa flectetur ut lux. mos. di syllaba uero priorem
acuumt uel cum breuis est. utraq. ut acutus uel cum positione longa est
utraq. ut sollow. uel aliter ut a positione longa ut cohors. si uero
prior syllaba natural longa est & sequens breuis flectetur prior.
ut luna si posterior longa erit positione uel natura prior acuetur
ut codex. doce. nulla enim longa inuenietur grauis in di syllabo prior
in tri syllabis si media breuis fuerit quam pene ultimam dicimus
non dubie graui accentu pronuntiat. ac statim prima eius hoc est
tertia ab ultima acuetur. ut in catulo. si uero eadem longa est inter
est quemadmodum sit longa. si enim natural longa est breuisq.
ultima media flectitur ut cethegus. mancinus. si uero media longa
erit. natura & extrema longa media acuetur ut catoni. ciceroni. uel
positione longa erit media acuta durabit qualiscumq. nouissima
fuerit ut catulus. catulo. metullus. metello. pronomina autem quae
duplici modo declinantur id est aut corripuntur aut producantur
mediam syllabam in genitiuo casu acuumt. ipsius. illius. horum
si secundae breues fiant primae acutae erunt ut ipsius. illius
si uero longe erunt mediae primae graues secundae inflexe
erunt ut occidit sol & occidit hominem. ergo primae acutae sunt
cum mediis breues cum uero mediae uel inflexae acutae cum longe
ultima. ut tenebrae. latebrae. manipuli. haec superioribus

altra

longe inflex

... or pro finis illal
omni ex formationis ple
singulis uocibus admi
in praepositionibus am
pro priis syllabae. tem
uocibus quae bene cum
cum copulata ut latum
cor apud latinum in pelop
deprimi syllabis in po
quasi hoc proprium est
adunguntur. gregano
pronuntiantur nisi in
si uel in proferuntur
cundum rationem super
huc regulae in peregr
in obliquis casibus acut
quod grecos quoque non
tus accentus notatur
dente. grauis autem asin
signum est signa super
fastigia uocamus quo
partem acuminato
uni uocabulo accede
letum. memoratum a
modum uertantur fas
nes in uocabo. Unaqua
communis. breuis est ca
nibus aduuantur aut cur

sonantibus
habent
inmetu
tenebras
& fenestras
et in syllaba
manentur
consonanter pro
bus & quod natura litte
breuem syllaba efficit
plurimum syllabarum acuto sono
non alias postremum habet nisi cuius
prior pars in syllaba natura longam excurrit ut ergo & pone
contextus orationis plerumque adimit aut mutat proprios sonos
singulis uocalibus adimitis quaere feruntur ad aliquid sequens
ut praepositionibus ante urbem. Nam hinc ante perdidit acutus sonum
proprie syllabae. Item post muros mutant accentus ad iunctis
uocibus. quae bene cum tamen complexiua coniunctio est. quae ne
cum expletiva ut latiumque augescere uultis & stimulo meum
cor apud accium in pelopidis numquam migrat acutus sonus
deprimis syllabis in postremis praeter particulas coniunctas
quarum hoc proprium est acuire partes extremas uocum quibus
adiunguntur; graecae nomina cum in latina uertuntur nostra regula
pronuntiantur nisi manent graecae olympus igitur & caucasus
sunt latina proferuntur quam acuire uel flectere debeant. se
cundum rationem supra scriptam apparet. sed si manent graecae
huic regulae in peregrinis uocibus accedimus. necesse est tamen
in obliquis casibus acutos sonos in medijs syllabis seruent quoniam
apud graecos quoque non alio accentu haec enuntiamur audimus acu
tus accentus notatur. uirgula a sinistra parte in dexteram ascen
dente. grauis autem a sinistra ad dexteram descendens. inflexi
signum est signa super ipsas litteras de uexum accentus parte
fastigia uocamus quod litterarum capitibus apponantur.
partem cacuminationis uel sonos graeci prosodias. sciendum etiam
uni uocabulo accedere omnes tres accentus posse ut est argi
letum. memoratum arbitror competenter quae sint & quem ad
modum uertantur fastigia syllabarum nunciarum longitudi
nes in tamabo. unaquaeque syllaba aut breuis est aut longa. aut
communis. breuis est cum uocalis corripitur ac nullus consequen
tibus adiuuatur aut cum correpta uel littera terminatur

† grece

cum

9 forma

longa
uocalis p
uel a
uocalis
dum frilla

duplex una duplices
ut si .i. interuocales sit
Haec autem consonantium uel
tunc possunt sine eodem sermone
sermoni consonantes nul adiuuant p
refragetur dicens: Arma uirumq; iano troiae. & tunc
fluuiasq; uoco. Diptonge autem sunt .ae. .oe. .eu. .au. .ei. absq; hi
syllabis nulli diptongos memoratur. Communium autem syllaba
rum. modi sunt octo. Nam primus est cum correptam uocalem
sequitur subiecta consonantibus liquida est enim longa: ut uasto
cidopet in antro. breuis ut uastoq; abrupe cidopas. secundus
modus cum correpta uocalis in unam definit consonantem sequente.
h. est enim longa: ut erga fatigamus hasta. Breuis quisquis sonus
tumuli. Tertius cum correptam uocalem duae consonantes se
cuntur quarum prima .s. littera sit. est enim longa unde spissa
cum ab breuis spondaes sibi quisq;. quartus locus cum breuis syllaba
partem terminat orationis est enim longa in commutate ut est
nam tibi tunc bre caput euandrius. Breuis hoc caput ocuius. item
alter locus ex diptonga fit communis: longa ut musa ea onides
breuis in sole ionio in magno. cum uocalis enim sequitur potest
diptonga breuis fieri ut sudibusue preuisti alius locus cum longa
uocalem alia uocalis sequitur est enim longa o ego infelix que fugis
breuis sub illo alto; alius locus cum pronomen .c. littera termina
tur uocali sequente est enim longa hoc erat almaparens. breuis
solus hic inflexit sensus alius locus cum correptam uocalem
subsequitur. z. est enim longa me tentiducis exubias. breuis
nemorosa zacintus: dicitur natura in tribus generibus syllabarum
super est ut finales dicantur in quibus arca auctoritas & canonica
forma consistit ac prius de nomine retractando. Nominatiuus
casus singularis .a. littera terminatus breuis est ut catulina.
iulia. e. littera finitus in grecis longus est ut euterpe. i. autem
terminatus longus est ut frugi. o. finitus breuis est in latinis
ut cato. u. terminatus breuis est ut cornu. al. breuis est finitus

nomibus breuis
produciatur
singularis non res
ultima syllaba
uocales in
his cerepof
terminatus
bam non habet
tur cum gen
tibus breuis
blante ultim
in syllabi
natum fact
ne dubitatur
minatio
a. i. terminatur
produciatur
tur ut palladi
nptur cum .a. ue
breuis est ut doct
latinis omnibus
musa: in masculin
est ut doct: ingr
minatiuus grecus
latinis longus est
terminatus in latinis
ingrecis produciatur

abo. uer. in grecis
 c. ut uir. or. terminatus
 ut uir. mur. excepto
 in latinis nominibus productur
 tunc tantum breuis est cum gentiuus
 uer. terminatus ut arcadas arcados. Et terminatus in grecis
 nominibus breuis est ut ancises in latinis si quante declinationis fu
 erit productur ut dies. si tertiae tunc langus est cum gentiuus
 singularis non crescit syllaba. ut labes uel crescens est producta ante
 ultimam syllabam retinet. ut quies quietis. nam sicam. in. i. mutet
 ut miles militis aut corripuerit ut seges segitis corripitur exceptis
 his ceres pes & quae ab his similibus. is finitus breuis est ut agilis. os
 terminatus tunc est in latinis breuis cum gentiuus ante ultima syllaba
 non habet naturaliter longam. ut os. oris. in grecis tunc corripit
 tur cum gentiuus diptongo terminatur ut delos tu delor. us. fini
 tiuus breuis est ut doctus sed longus fit si gentiuus syllaba creuerit
 & ante ultimam. i. aut. u. productam habuerit. ut uirtus & in uno
 in flexibili ut pus. terminatus corripitur ut caput. c. finitus duo nomi
 natantum facti ut allee quod productur & lac de cuius declinatio
 ne dubitatur. Gentiuus singularis tunc productur cum aut no
 minatuuo similis est ut senatus aut diptongam habet. aut iuliae.
 aut. i. terminatur ut docti. in ceteris corripitur. Datiuus singula
 ris productur ut pompeio. in grecis corripitur. si. i. littera fini
 atur ut palladi. Accusatiuus in grecis singularis tunc tantum cor
 ripitur cum. a. uel. on. terminatur. ut theseade lon. in latinis uero
 breuis est ut doctum. uocatiuus singularis. a. littera terminatus
 in latinis omnibus uel in grecis femininis corripitur ut tabula
 musa. in masculinis longus est ut aenea. terminatus in latinis bre
 uis est ut docti. in grecis productur ut didide. exceptis his quae no
 minatiuus grecus. os. terminatur ut phebos phebe. i. terminatus
 in latinis longus est ut mercurii. in grecis corripitur. ut nai. o.
 terminatus in latinis breuis est ut catolice & uirgilius contra sentiat.
 in grecis productur ut dido. u. terminatus corripitur ut cornu.

Genit plural breuis
ne ut phile non datiu
cuntur ut doctis sibus co
dinatio in terminatus datiuus co

Accusat plural in omnibus masculinis &
to sialias in neutris corripitur ut moenia in grecis ue si as
terminatus & ueniat a genetiuo os finito corripitur ut arcades
alias producit ut musas

DE PRONOMINE

In omnibus pronomibus singularis nominatiuus correptus inuenitur
exceptis duobus monosyllabis tu & qui genet singul i. uele platus
longus est ut me imeae alias breuis ut illius datiuus singul semp pro
ductus est ut nro exceptis mihi tibi sibi quae indifferenter accipiunt
Accusat singul corripitur ut illum exceptis me & te uocat singul
a nominatiuo suo non dissentit ablat singul longus est ut ab illo
Nominat & accusat pluralis tunc tantum corripuntur cu a fuerint
terminati ut nra genet plural numquam producit ut illoru
dat & abt plur is terminati pducuntur bus finiti corripunt

DE UERBO

In omnibus uerbis modis temporibus numeris psonis coniugationibus
haec unum formae ratio quaecumq psona a fuerit terminata
producit ut tanta e finita breuis est ut lege nisi a secunda coniu
gatione ueniat ut doce tunc enim longa est i terminata persona
semp producit ut nutri o quae finitur correpta est ut audio licet
auctoritas & in his discrepet nam primae coniugationis primam
psonam uergilius longam facit ut tanto quae solutus & terratibimando
tamen monosyllaba & iam producenda sunt ut do ato flo u termi
nata psona producit am quae finitur breuis est ut legem or
finita corripitur ut legor s littera terminata uerba producantur
si penultima littera uel e fuerit ut amas doces excepto mono
syllabo es & his quae ex eo fiunt ut ades si uero i ante s habuerit
corripitur ut legis legias excepta secunda psona indicatiuo modi
temporis praesentis numeris singularis a tertia coniugatione pducta
ut nutris audis & uerbo uolo us si uero u ante s habuerit cor
repta erit ut nutrimus t littera termina correpta sunt ut legit e

am ante cam a l

ta sunt ut illuc

Omnium participio

breuis est ut lectur

ut lectur lecturo ex

ntiuum corripit

esse constat ut lectur

tur ut amare lege

masculini uel femi

lectur lectur sinne

breuis est ut lectur

ntur bus finiti bre

Copulatiue & disiun

ni positio fecerit lo

a terminatur ex o

interca quae i termi

si quae in n desinunt

ut sim alias breues

constat

D

Præpositiones quae

intra extra & una

corripuntur ecce

stant uel uocalib; te

correpta esse non

Interiectiones longae

disyllabae ueteri sill

orationis exemplo ea

ut papae haec tra ut d

cum ante eam a. habuerint. quae .c. finiuntur produc
tae sunt ut illuc

DE PARTICIPIO

Omnium participiorum temporis futuri nominatiuus singularis breuis est ut lecturus. genitiuus & datiuus singularis productur ut lectur lecturo excepto praesentis temporis participio quod genitiuum corrumpit ut amantis. accusatiuum & uocatiuum breues esse constat ut lecturū lecture. Ablat singularis tantū corripitur. ut amante legente. nominatiuus & accusatiuus pluralis in masculini uel feminini generis participiis producuntur. ut lecturi lecturos. in neutris corripuntur. ut lectura. genit plur breuis est ut lectorum. dat & ablat pluralis terminati producti sunt. bus finiti. breuiantur.

DE CONIUNCTIONE

Copulatiuae & disiunctiuae & explectiuae coniunctiones breues sunt nisi positio fecerit longas. de causalibus uero & rationalibus. quae a terminantur exceptis ita & quia productae sunt ut propterea interea. quae .i. terminantur excepta una nisi producuntur ut si quae .m. n. desinunt. si ante eam .i. habuerint producuntur ut. sin. alias breues sunt. ceteras uero omnes correptas esse constat.

DE PRAEPOSITIONE

Praepositiones quae in a. exeunt solae productione laetantur ut contra. extra. & una monosyllaba a. ablatiuae praepositiones omnes corripuntur exceptis monosyllababibus quae uel ex uocalibus constant uel uocalibus terminantur. ut e. & de. utriusq. casus praepositionum correptas esse non dubium est.

DE INTERIECTIONE

Interiectiones longae sunt si monosyllabae fuerint. ut heus si uero disyllabae uel tri syllabae erunt qm speciem retinent partium orationis. exemplo earum quarum similes erunt iudicandae sunt ut papae. haec ita ut dixi p omnes partes orationis in ultimis syllabis

lectur lecturo

obfer

EXPL

LUGAN

HIC

IN B

DI CENDAC

ACMOXRI

UULCOQ

BIS QUARTA

VEL UULNERATUR

QUANTUMQUE

POTEST PROBARE

SE RICIUM

FASTIDIUM

Analogia est igitur quae Latinae proportio dicitur obseruatio similitudinis inter soloquellaru. nam primum omnia nomina Latina duodecim litteris terminantur uocalibus quinq. & semiuocalibus sex. atq. una mittit ut capit. a. igitur uocaliu primaterminat masculina ut capit. lina igitur. tha. feminina ut aduena. femina & iam greca ut helena. andromacha. pronomina quoq. ut altera sola illa quib. si detrahis. a. & ius. addas genitiuum singulare feceris ut dicimus alterius solus. illius. si uero. i. datiuum ut alteri soli. illa uero quae sunt greca neutra ut poema. toreuma. tres casibus in utroq. numero similes habent in genitiuo singulari. tis adsumunt in datiuo. s. amittunt. & in e. correpta ablatiuum finiunt atq. in plurali datiuo & ablatiuo genitiuo singularis formam seruant licet & bus. possint assumere. e. correpta nominata terminata quae Latina sunt neutra sunt ut monile sedile. haec praeter casus quos similes habent datiuum cum ablatiuo confundunt ut huic & ab hoc molini. sedili. qm ablatiuus si. in. e. exierit quatuor casus similes facit quod neutroru nominu declinatio non amittit. Nam q. e. producta in nominatiuo finiuntur. greca sunt generis femini. ut agave. autonoe grecorum more sunt declinanda. ut nominatiuus datiuus uocatiuus. & ablatiuus. praesint. Genit. s. & accusat. n. finiuntur. quae aut nomina. e. in. a. conuertunt ut andromachae andromacha sic declinantur ut latina. in. a. exeuntia. littera terminata Latina nomina totius generis sunt ac monopota ut friginihili. gummi autem & senapi peregrina sunt neutri generis & tantum numeri singularis. sed casus eodem modo decurrunt excepto genitiuo qui recipit ut senapis gummis quauis recte dicatur haec gummi. o. littera. nullum nomen in neutro finit nam aut masculina sunt ut cicero aut femina ut uino hirundo aut utriq. generi communia. ut homo quorum declinationes in duas

uigurtha

dicat. turbosi nomen
um uerba significat
tur. u. l. cetera tantu neut
ficut uerba pudetere
plurales declinationes
ribus neutri similes sum
iungit quertur aut de
littera m. g. r. u. nec
cornui. quueteres secu
qm plurales genibus
linguntur. datiuus sing
modogenibus & cornub
fir. sicut optatum & ma
mus dicitur. sed aliq
sed non debet genitiuus
quamuis ergo d. s. simi
& cornus genitiuo dicit
tus. praeter ea quae cum
lari. in. is. exeunt datiu
nibus. secundum qu
fecit & u. s. i. l. a. b. a. cre
habent. prima est in
lia. fere propria qua
utroque nomen et
na. eadem declinatione
quae hoc differunt a sup
& l. litteram p. o. b. l. i. q. u. o. s.
minatiuo qui e. littera fi

...amca. siue adine de
...antur ea. uasa; rima
...leodracō. sic decl. iantur
...positione integrā serua. it
...faciant ingenituo inuisus accu. a
...casibus similiter quam quā consuetudo hanc
iudicat. turbos in omen est proprium ut cicerō declinantur. si autē
uim uenti significes aut puerilis ludi strumentum ut cupido declina
tur. u. littera tantū neutra faciuntur ut cornu ueru quod in plurali
facit uerba apud ueteres & iam specua dicebant horum nominum
plurales declinationes carent dubitatione nam tres casus ut in om
nibus neutris similes sunt. Item datiuus & ablatiuus in bus syllabam
iungit quaeritur autē de genituo singulari quem alii. in. i. agunt ut genui
litteram egerunt. nec non datiuo quem alii. in. i. agunt ut genui
cornui. qui ueteres secuti ablatiuo similem faciunt huic genui cornui
qm̄ pluraliter genibus & cornibus ammissaq. ultima syllaba re
linquitur. datiuus singularis sicut fit in ciuibus & suauibus & quod
modo genibus & cornibus dicimus. i. littera in locum. u. littera tran
sit. sicut optimum & maximum item dicimus cum optimum & maxi
mus diceretur. sed aliqui qui genituo casu genuis & cornuis dicant
sed non debet genitiuus plus habere syllabas quā datiuus & ablati
quam uis ergo dissimilia sunt senatus & exercitus tamen si genus
& cornuis genituo dicendum est quemadmodum senatus & exerci
tus. praeterea quaecumq. nomina uel participia genituo singu
lari in. i. exeunt datiuo plurali syllaba crescunt ut catonis cato
nibus. secundum quam rationem si esset genuis cornuis genuib.
fecisset ut syllaba cresceret. l. littera nomina finita duplicem formā
habent. prima est inquam masculina sunt ut annibal asdrubal neq.
alia fere propria quā punica exceptis solis nomine item feminina
ut tōnaquil nomen truscum & communia ut uigil pugil quae om
nia easdem declinationes habent altera species neutrorū ut mel fel
quae hoc differunt a superiore declinatione cū mono syllaba sunt
& l. litteram p̄ obliquos casus geminant nam de pro consule in no
minatuo qui e. littera finiunt naturam propriae p̄ positionis in tu

9 except. dat & abt singularis. u. syllaba iungit.

ut declinat poss
ut uigil mugil pugil
gilum nam si uigile fess
agilum m. littera & iam n
animaduertamus qm quae nominatiu
genitiu singulari item datiuo & ablatiuo plu
re debent ut lulium folium qm genitiuus aut praesyllabas nominatiu
habet ut scamnum scamna ut plures ut caput capitis paciores numqua
praeter adxiuus o. littera finit in i eadem conuertit ut scamnam
scamnis. sed consuetudo & auctoritas uerū ingenu & consili imperii
pro tres syllabas in uerū dicere uasum. an uas dici debet. quaeritur qm
quaecūq. neutra. non m. littera nominatiuo finiuntur. pluralem re
cipiant datiuo & ablatiuo in bus cadunt. itaq. monile monilibus genu
genibus pecus pecoribus. nomen nominibus marmor marmoribus
secundu quae uas uasibus. facere debuit & in genitiu horū uasuum
qm quaecumq. neutra singularia ablatiuo e. littera finiuntur ge
nitiuum pluralem totidem syllabam habent qm ablatiuū singu
larem ut animum nemorum capite capitum. sed hoc nomen per ano
maliam declinatur & erit singulari nominatiu uas genitiu uasis
datiuo uasi ablatiuo auasi. plurali aut numero sic declinabitur. ut
scamna lucretius tamen genitiu uasi ut rari quae facit litteram
in uasi. n. littera terminatur masculina. ut flamen. pecten. com
munia duobus generibus ut abicen fidicen quod frequentissimi
auctores non probant. nam & abicinam & fidicinam dicunt. item
neutra ut omen flumen quae omnia manifesta declinatione uno
modo declinantur. Altera species est masculini. quae e litteram
ante extremam non seruant. ut lien. rien. quae tamen ipsa quoq.
in ceteris ut superiora declinantur. gluten quoq. his simile est
licet salustius glutinum dixerit. item feminina quasi similia ui
dentur. nam reo reo singularis nominatiuus nec ullus alius abla
tiu excepto in us est. Graecae quae n. finiuntur praecedentes habent
litteras. a. e. i. o. ut alimante fen del fin. feton ex quibusq. an. en. in.
terminantur exemplo superiorum declinantur. ut fulmen. numen.
fidicen. quae uero. on. finiuntur si producta. on. graecae declinantur

ut prae syllabas non
 capitis piores in
 em conuertit. ut
 gemi & consili
 dici debet. quatuor
 uo finiuntur. plurim
 q. monile morali
 us marmor marmor
 ingenituo horu
 uo e. littera finiuntur
 abent qm ablatiu
 cum. sed hoc nomen
 uo uas genituo
 uero sic declinat
 rari. quae facit
 ut flamen. pater
 cen quod frequen
 & fiduciam dicunt
 manifesta declinatione
 masculini. quae e
 quae tamen ipse
 uen quoq. his sim
 femina quasi sim
 uis nec ullus
 uantur praecedent
 on ex quibus
 uantur ut flamen
 uca on greca declinat

ut aurum plumbum triticum
 qm haec in plurali triptota sunt
 patres nec potest accusatiuus. i. habere ante s.
 genitiuus ante. u. r. habeat uidentur tamen qui parium dicunt no
 minatiuum pluralem generis neutri. intueri. & qm paria dicuntur
 ut suaua facere parium ut suauum. r. littera praecedente. e. terminato
 rum. species sunt sex. prima quae genituo casu nullum incrementum
 amittit. & in .i. littera immutatur ut aper niger macera. prima e. r. macri
 secunda hoc tener. lacer. puer. teneri. laceri. pueri. tertia ut inber
 uer quae a superioribus hoc differt quod haec in genituo. s. littera
 accipit. & datiuo. i. finitur & non crescit ut secunda species. & in genituo
 plurali. ium. litteris finitur. quarta ut mater. pater. frater. quaedam
 uis pluralibus n. ut prima species a pri. sed fratribus facit. nec secunda
 syllaba crescit. & in genituo pluralium syllabam habet. huius patres. hos
 patres. opatres. cum inber & uer. hos inbris & ueris faciat. Quinta
 species est. ut passer. anser. lacer. mulier. quae a secunda specie hoc dif
 ferunt quod illa cum incremento syllabae. i. littera finiuntur. ut gener
 generi. haec in .s. exeunt ut passer. passeris & in ceteris discrepat. pip
 namq. cicer. neutra in quinta specie habentur. nam ut passer. ita de
 clinantur in numero singulari quem nunquam egrediuntur.
 Sexta species ut neuter. neutrius enim & utrius facit & declinantur
 ut cetera pronomina quae in .us. littera genitui. & in .i. datiuos
 agunt. praeterea eos genitui. & datiuos communes habent cum
 reliquis generibus id est feminino utroq. r. littera praecedente. i.
 uero tantum species est. uir. r. littera praecedente. o. terminatoris
 species sunt duae alia quae per obliquos casus producuntur ut sopor. soporis
 color. coloris alia corripuntur ut arbor. arboris sed unum modo declinan
 tur castoris & electoris genitui. ueteres produxerunt sed nos corripimus
 qm greci horum nominum genitui. corripunt littera praecedente. u.
 terminatorum species sunt duae. Prima ut factur quae genituo. i. finitur
 ut facturi. secunda quae genitui. in .is. littera s. uenit ut sulphor. sulphoris

P. Dicitur enim puerum. frater. p. ut refertur. ut uerum. uerum. pater. et ceteris similes habet.

si daba crescit species sunt duae quarum altera corrumpit. i. litteram in qua
forma sunt masculina sanguinis pulvis lapis feminina cupis casis in
quibus nihil est quod alia in declinatione. i. conseruant. alia in e.
transeunt. item quod alia dis. alia. ris. syllaba in genituo finiuntur.
Altera species. is. litteram producit in nominatiuo ut glis. ris. annis. qua
& in obliquis similiter conseruant. & in genituo plurali ante. um.
syllabam dicimus glurum. lituum. annuum. non ut superiora lapidum
cuspidum cassidum. s. littera praecedente. o. terminatorum cum sit
paruum discrimen una species potest esse. nam cum omnia in obliquis
syllaba crescant hoc differunt quod quaedam in genituo litteram. in t.
quaedam. in d. quaedam. in r. conuertunt ut nepos nepotis custos custodis.
monosyllaba masculina. ut flor floris. ros roris. item neutra. os oris.
In ossibus aut nominatiuum consuetudo facit. os contrarationem
quam in genituo. r. non habet. sed nunc ossum potest dici quam neutra
quaenominatiuo. m. terminatur. bus. syllabam non amittunt nu
merop plurali. Ergo in monosyllaba analogia non tenetur. s. littera
praecedente. u. terminatorum species sunt sex. prima genitiuus. i.
simpliciter uocatiuus. e. terminantur ut marcus sextus genitiuus ut
marci sexti. uocatiuo ut marce sexte. Secunda species a superiore hoc
distat. quod genitiuo. i. geminat. & in uocatiuo. i. terminatur. ut
antonius iulius. huius antoni. iulii facti & o. antoni. iuli in ceteris cum
superiore consentiunt. Tertia species nominatiuum cum uocatiuo
mixta & genitiuo easdem litteras producit conseruat. datiuo. u. & i. v.
accusatiuo. um. terminantur ut senatus fluctus exercitus quae plu
raliter nominatiuum cum accusatiuo & uocatiuo. in. us. productum
agunt. genitiuum. in. um. datiuum & ablatiuum in bus. syllaba.
Quarta species in incrementem syllabae p obliquos casus accipit ita
tamen ut aliqua uarietatem inter se habeant quaedam enim. us. littera

nomina
Lactis
speciem
quae ut
unus unus
sexta eius
eculee mule sed quae
fluctu finit praecedente
fluctu praecedente u. duae spe
agit & pluralem n̄ habet ut uulgus pelagus
quamquā rectius inflexum maneat in secunda specie sunt quae po
liquos casus crescunt & genitiuo singulari. in. r. s. litteras exeunt ut genus
nemus ex quibus quaedam. u. in. e. mutant. ut olus. oleris. ulcus. ulceris
quaedam. o. ut nemus. nemoris. pecus. pecoris in dubitatione ueniunt
femur & stercus. in. e. an. in. o. qm̄ quaedam syllabam finiunt. u. in. e.
mutant. ut uulnus. genus. funus & fenerator dicimus. fenus enim
exemplo non debet nocere cum interdubia genera ponatur item
ueteres stercoratos agros dicebant non sterceratus. s. littera finita no
mina praecurrentibus. n. uel r. omnes sunt unius generis nisi quae
ante. s. r. habent interdum. d. recipiunt ut socors. socordis. in. d. u. t.
ut soleris. in. r. s. in plurali quoq. excepto genitiuo & accusatiuo om
nibus casibus similiter declinantur. nam quaedam in. u. genitiuo
accusatiuo. in. e. s. exeunt. ut marsarruns quaedam in. u. ut sapiens
patiens. & ob hoc accusatiue orū. in. i. s. exeunt pleraq. i. aut ex his no
mina tribus generibus communia sunt. & n. litteram quae habent
neutra in nominatiuo pl̄r̄teli dant & iam genitiuo reliquorū generū
cum quibus communia sunt. t. littera neutra tantū nomina quaedam
paucā finiuntur. ut git. quod n̄ declinantur ut caput. sin. caput qui
dam cū lac dicitur adiciunt. t. propter quod facit. lactis sed uergilus
lac mihi non aestate nouū non frigore deficit quippe cum nulla
apud nos nomina in duas mutas exeant. & ideo ueteres lacte in nomi
natiuo dixerunt. x. littera terminatorū quaedam in genitiuo plurali
in quibus omnia communia. in. i. u. m. exeunt ob hoc accusatiuo. in. i. & s.
plurima uero genitiuo. in. i. & m. non praecurrente. i. & ob hoc in. e.
& s. accusatiuo exeunt. nam reliquis consentiunt ut pite cū singulariter
omnia in nominatiuo habeant genitiuum. in. i. & s. agant. datiuum. in. i.
littera ablatiuū definiant adiecta q. m. accusatiuum definiant imple
antq. pluraliter uero datiuum ablatiuum quibus syllaba finiunt

in nominatiuo
terminatiue
uix sed in conso
genitiuo ablatiuo
manxus in r. t.
& ablat. pluris item
sunt terminatiue
quotiens in bus bre
quentia dicitur cano
passiuū neutri com
agendi significatio
significatio non fe
r̄ neq. patientis ple
as enim habet quis san
hoc in r. est quod in
teris. condicimus
et in deponem a
ut minor est & u
uocatur quod cum
uerborū aut mo
ali: nouem pauca
hos aut indicati
num. quem & p
missiuum. qui se p
nouem subiectiuum
horatium ad scribu
conjugationes aut qu
est quae in uerbis acco

ut in nominatiuo tem genitiuo dissyllabis manet cum omnia .x. lit
tera terminata crescāt. & nix nec in .c. conuertatur. ut pax nec in .g.
ut rex sed in .u. consonans in uocalem transire non possit. in plurali aut
genitiuo ablatiuis singularis formas uertit. nam in .a. aut in .o. ter
minatus in rum .t. terminatus in uum .u. terminatus in uum .datiuis
& ablati pluralis item aut in .is. exeunt aut in bus quae p̄cepta in scolis
sunt tria sed quotiens in .is. exeunt longa syllaba terminantur
quotiens in bus breuis decursis nominibus regulis aequum est conse
quentia dicere canonesq. uerborū genera uerborum quinq. actiui
passiui neutri commune deponens. Actiui est quod in .o. exit &
agendi significationē habet ut lego scribo. passiuum .r. & patientis
significationē monstrat ut scribor cedor. neutri in .o. & neq. agen
tis neq. patientis plena significationē habet ut sudo dormio nesci
ā senim habet quis an patitur. commune & deponens in .r. exit sed
hoc inter est quod in comuni duos sunt significatus & agentis & pa
tientis. condicimus enim. osculor. neas ut sum osculor te an osculor
te indeponenti aut agentis effectus est ut luctor aut patientis
ut morior. est etiam in personale ut sudatur curritur quod ideo sic
uocatur quod cum om̄s p̄sonas contineat nullam habeat certam
uerborū aut̄ modi sunt quinq. sed alii sex. alii septem. alii octo
alii nouem paucidecem esse dixerunt. qui uero quinq. dicunt
hos aut̄ indicatiuum. imperatiuum. optatiuum. conuinctiuum. infi
nitum. quem & p̄p̄tium dicimus. qui sex memorant addunt pro
missiuum. qui septem in personale qui octo p̄cunctatiuum qui
nouem subiectiuum & a conuinctiuo eum separant quidecem etiam
hortatiuum adscribunt sed hos sup̄flue adiecto ratio non amittit.
Coniugationes aut̄ quas greci singigias appellant tres esse n̄dubium
est quae in uerbis actiuis neutralibusue in secunda persona tēpore

Dei. & con. q. in. um.
p. d. u. t. in. um.

in. f. u. r. u. m.

tione
 uti
 eadē le
 accidunt i s. h. uoc. compe
 cūdicamur. cum fo
 bantur. praefereat ab
 uolunt fae edoq. lita
 huiusmodi uerbis. u. littera nec uoc
 tis ut est adiuuo ualeat obtinere. haru omniū con
 clinando formae sunt triginta sex exceptis defectiuis & impersonalibus
 & inchoatiuis. primae coniugationis uerba quae uel .o. littera alia
 praecedente uocali terminantur uel praecedente uocali qualibet for
 mas habet quattuor. Secundae coniugationis correptae uerba for
 mas habent uiginti sic quaecumque uerba indicatiuo modo tempore
 praesenti psona prima .i. .o. litteris terminantur formas habent sex
 quae .u. .o. formas habent duas. Quae nulla praecedente uocali .o.
 littera terminantur formas habent duodecim. Tertiae coniugationis
 productae uerba quae indicatiuo modo tempore praesenti psona
 prima .i. .o. litteris terminantur formas habent quinque. quaecumque
 aut uerba cuiuscumque coniugationis indicatiuo modo tempore
 praesenti psona prima uel nulla praecedente uocali uel qualibet
 alia praecedente .o. littera terminantur. eorum declinatio hoc
 numero formam continetur de quibus singulis dicam. primae
 coniugationis uerba indicatiuo modo tempore praesenti psona
 prima aut .o. littera nulla alia praecedente uocali terminantur.
 ut amo. canto. aut eo. ut commoneo. calceo. aut .i. .o. ut lanio. satio.
 aut .u. .o. ut aestuo continuo. primae coniugationis uerba impe
 ratiuo modo tempore praesenti ad secundam psonam .a. littera
 producta terminantur. ut amo ama. canto. canta. infinitiuo modo
 & imperatiuum modum re syllaba manente productione ter
 minantur. ut ama. amare. canta. cantare. Item prima coniugatio
 quae indicatiuo modo tempore praeterito specie absoluta abiecta
 ad imperatiuum .ui. syllaba manente productione terminantur
 ut commeo commea commeau. lanio. lanua. alaniaui. satio. satiaui
 satiaui. eodem modo tempore specie inchoatiua adiecta ad impe
 ratiuum modum .am. syllabam terminantur. ut commea com
 meabam. lanua. lanuabam. aestua. aestuabam. prima coniugatio

6. Verba formae h. h. q. vii. Tertiae coniugationis

pfecto e. proact
 quidem regum h
 feco. feci. u. sebam
 & cetera secum
 fertur. ut si fa. f
 cedi. dabam. debam
 nisi uerba indicati
 ri. terminantur
 ad secundam psona
 uide. moneo mon
 adiecta ad imper
 terminantur. ut
 tioni uerba indica
 & cetera septem modi
 custodit. nam form
 indicatiuo modo te
 ad imperatiuum mo
 minantur. ut deleo
 imperatiuum mo
 Secundus est cum
 transeunt. in .i. u.
 & .o. in .u. & .i. mu
 mouerim. Qua
 quae praecedunt. in
 & .o. in .i. praeced
 luxerim. Sextus est
 spondeo spondei
 in formam passiuor

Secundus est q̄ omni conuertit & praeterito p̄fecto tertiam abultima in plus quam p̄fecto e. producit ut adiuuo adiuui adiuuerā. Tertius qui simile quidem regulam habet primō modi sed detracta a littera si iungit. seco. secui. secabam. secabo. secare. facit enim specie absoluta secui. & exacta secueram. Quarta est quae p̄ geminatione syllabae profertur. ut sto. sta. steti. steteram. stabo. stare. huic simile. do. da. dedi. dabam. dederā. dabo. dare. profertur. Secundae coniugationis uerba indicatiui modo tempore p̄senti p̄sona prima. e. o. litteris terminantur. ut uideo. uides. moneo. mones. tempore p̄senti ad secundam p̄sonam. e. littera producta terminantur. ut uideo. uide. moneo. mone. secundae coniugationis uerba infinitiui modo adiecta ad imperatiuum modū. r̄. syllaba manente productione terminantur. ut uide. uidere. mone. monere. Secundae coniugationis uerba indicatiui modo tempore praeterito specie absoluta & exacta septē modis declinantur. & est primus qui formā regulae custodit. nam forma haec est cū secundae coniugationis uerbum indicatiui modo tempore praeterito quidem p̄fecto adiecto ad imperatiuum modum. uis. syllaba manente productione terminatur. ut deleo. dele. deleui. plus quā p̄fecto aut adiectis ad imperatiuum modū ueram syllabis terminantur. ut deleueram. Secundus est cum indicatiui modi primae p̄sonae. e. & o. litteris transeunt. in. i. ut sedeo. sedi. & inexacta sederam. tertius est cum e. & o. in. u. & i. mutantur. ut caleo. calui. moneo. monui. calueram. monueram. Quartus est cum e. & o. in. i. mutant & consonantem quae praecedit. in. s. ut mulgeo. mulsi. muliseram. quintus est cum e. & o. in. i. praecedens uero consonans. in. x. mutatur. ut lugeo. luxi. luxeram. Sextus est qui p̄ duplicatione syllabae praefertur. ut spondeo. spondei. sponderam. Septimus est qui resoluitur in formam passiuorum. ut audeo. ausus sum. est est. ausus. era. eraserat.

Corrupta. a. capiti regulam. meo qd. dabam. dabo. dare.

tertia conuugationis
praesentia p[er]sona p[ri]ma
terminantur u[el] g[e]n[er]a
inducitruo. Tertia conu
tuo modo tempore praesentis
praecedente u[el] caliter terminantur
praesentia p[er]sona secunda. e. correpta praecedentis
primae positionis terminantur ut lego. lege. peto. pete. quae. u.
& o. e. imperatiuo modo. u. & e. retinebunt. ut induo. indue.
irruo. irruet. Tertiae conuugationis correptae uerba infiniti
modi adiecta ad imperatiuum modum. re. syllaba manente cor
reptione terminantur. ut lego legere. peto petere. tertiae
conuugationis uerba quae indicatiuo modo tempore praesentis
p[er]sona prima. in. o. litteris terminantur. ea praeteritum perfectum
& plusquam perfectum sex modis enuntiant. primus est qui ter
tiae conuugationis productae integram regulam sequitur. hic est
qui imperatiui modi regulam in productione uerit & in absoluta
specie assumit. uim. syllaba & inexacta ueram. ut cupio. cupiui.
cupiueram. haec eadem tamen interdum sublata. u. littera in
absoluta specie & geminata. i. inexacta uero correptae eadem
pronuntiantur ut cupiui cupieram. Secundus modus est qui
primae positionis uerbo. o. litteram deponit & praecedente syllaba
seu mutata uocali seu p[er]seuerante producit. facio feci fugio fugi.
inexacta uero specie. in deposita & in. e. mutata. ram. syllabam
assumit ut feceram. fugeram. Tertius modus est cum. i. & o. in. u.
& i. conuertantur ut elicio eliciueram. Quartus depositis. i. o. litter
ris praecedente consonante. per. s. geminum enuntiantur ut pec
tio percussi percusseram. Quintus qui p[er] x. ut aspicio aspexi.
aspexeram. Sextus qui p[er] geminationem syllabae enuntiantur
ut pario pepererim. tertiae conuugationis correptae
uerba quae indicatiuo modo tempore praesentis p[er]sona prima
o. littera terminantur ea praeterito & absoluto & exacta duobus
modis enuntiantur & est primus cum primae positionis uerba. o.
in. i. commutantur ut induo. indui. secundus quippe. x. pronuntiantur
instruo. instruxi. instruxeram. Tertiae correptae uerba quae in

elucui

inductu

legeram. eorum aut
haec. frango frangi
quae mediam consonam
ut findo findi findere
deposita. u. & i. assum
seram. seramus qui
geminum pronuntia
qui simile correpta
clinatur ut rudo r
ut expungo expun
qui p[er] geminatione
pupugra. curro cu
compositum ultima
dera. reddo. reddi. re
rum. resolutur ut fi
omnia tertiae conu
temp[or]e praeterito s
modum. bam. syllaba
onis. a. uocali adiecta
pete. petebam. exo
iecta. i. littera ad
terminantur. ut
correptam uerbar
& adiecta. am. syllaba
indue. induam. exo
positione ea enim. e
faciunt futurum ut
tiae conuugationis p[er]

X. Verbalis. melior. elucui

quae in consonantem desinunt exemplis sunt
 haec. frango fregi fregeram. fundo fundi funderam. quartus est
 qui mediam consonantem deponit & praecedentem uocalem corripit
 ut findo findi finderam scindo scindi scinderam. Quintus o. littera
 deposita u. & i. assumit. ut carpo carpsi carpseram. scribo scripsi scrip
 seram. septimus qui o. deposita & praecedente consonante. per. s.
 geminum pronuntiat. ut meto messui messueram. Octauus
 qui simile correptione p. unum. s. praecedente uocali producta de
 clinatur ut trudo trusi truseram. Nonus quippe. x. annuntiat
 ut expungo expunxi expunxeram. ungo unxi unxeram. decimus
 qui per geminationem primae syllabae profertur. ut pungo pupugi
 pupugeram. curro cucurri cucurreram. undecimus qui uerborum
 compositorum ultimam syllabam geminat ut trado tradidi tradi
 deram. reddo reddidi reddideram. Duodecimus qui in forma passiuo
 rum resolutur ut fido fisis sume fessit. fisisumetam erat. haec
 omnia tertiae coniugationis correptae uerba indicatiui modo
 tempore praeterito specie inchoatiua adiecta ad imperatiuum
 modum. bam. syllabam praecedente a. consonante primae positi
 onis. a. uocali adiecta productione terminantur ut lege legebam
 pete petebam. exceptis his quae. i. ante. o. habuerint ea enim
 eiecta. i. littera ad imperatiuum. & adiecta. bam. syllaba producta
 e. terminantur. ut rapio rape rapiebam. tertiae coniugationis
 correptam uerba indicatiui modo tempore futuro. sublata. e. littera
 & adiecta. am. syllaba terminantur. ut lege. legam. pete. petam.
 indue induam. exceptis his quae. i. ante. o. habuerint in prima
 positione ea enim. e. in. i. conuertunt & assumta. am. syllaba
 faciunt futurum ut rapio rape rapiam. facio. face faciam. ter
 tiae coniugationis productae uerba indicatiui modo tempore praesentis

X. Vermolo. molui. molueram. colu. colui. colueram. Sextus quid depositae. o. s. & i. assumit.

procerto anomala
abo ut contra ratione dia
aut etiam contra regulam
nominatiu singulari reus & deus similia sint quare
cumtur & usus dicit hi du contra regulam cum dei
erent. Praesertim cum genitiuus nominatiuus suo du
abus syllabis non debeat longior inueniri quod hinc ueni & si dica
mus deoru cur thoas & eas cu similia sint tonantis & eantis faciant
aeneas non faciat aeneantis sed aeneae circum hinc biceps & triceps
dicamus genitiuus duabus contra regulam syllabis crescat & bicipitis
aut tricipitis dicamus non bicipis aut tricipis. Unde uenit ut aliger
frugifer accipiter habeant omnes casus uippter duos habeant
cum sanctus pius bonus similia sint cur dicimus sanctior & pior non
dicimus. Deinde sanctior sanctissimus bonior bonissimus non di
camus. Cum dicit uergilius fandi atq; nefandi cu anefando dicamus
nefarius a fando farus non dicitur quare se uinctus a missa praeposi
tione dicitur uinctus securus & sedulus eadem p dita non ualeant
memorari cum dicamus singuli uiri singulae mulieres singula
serinia quare non dicimus singulus uir singula mulier singulu
serinum. cum uenor piscor aucupor similia sint cur uenator
& piscator dicitur & aucupator non dicitur sed aucepser uolo
non habet imperatiuum cur fare primam uerbi personam
non habet. quare soleo praeteritum pfectum non habet cu carita
& laba similia sint. Cur carita u faciet lauau non faciat. Item
corusca & tona. corusca u facit tonau non facit quid quod ego
unum casum recipit. cum calciatus armatus togatus penulatus
paria uidebantur quare calceo & armo dicimus togo & penulo
non amittit. Nominatiuus singularis in us. exiens in omnibus po
sitiuus e. producta habet in aduerbis ut doctus docte auarus auare.
parcus parce bonus & malus cum corripit in aduerbio. e. bene &
male cum habibylis habiliter dicamus cur facilis faciltter non di
cimus. Item cum difficulter dicamus cur faculter dici non poterit
Cum audax audacter dicatur cur uerax ueracter non dicimus
sed uere cum singulari dicimus binatiu ternati quae non dicim.

celebrata quae nunc et
ex eodem quae cum
testentur aut nescient
uenustatem quae si ab seolaribus in
remducis decursae peritiae gratiam defuerit
quid metricumq. sicut inter cirtatos aude adsumptum
fecto musices impetu cuius praecueris officium discerperis
formam igitur praefectae praeeptionis absolueris si p. cupis
memoratis. iam te ab inchoamentorum uulgarium uilitatibus
uindictaris his germanae uerbis cum sponso delius annuebant
& grammaticem ad uirginis transferre obsequia compule-
runt at tunc aliam feminarum pari sponsalium munere
conferendam clarius inuromisit.

MARTIANI MINNEL FELICIS CAPELLAE DE ARTE
GRAMMATICAE LIBERTERTIUS EXPLICIT
INCIPIT DE ARTE DIALECTICA LIBER. III.

Haec quoque contortis stringens est taminanobis
quas sine nil sequitur nil quaerere pugnat item
in coetum superueniens primordia fandi
aduenit excolicum praestrui axiomas
ambiguus memorans uocem consistere uersus
nil normale putans in tuat ad socium
sed licet ipse modos de uumbis quinque profatus
pallens aeflictim uersu et aristoteles
stocic circumueant ludant que sofismata sensus
perditane quae uum quam cornua fronte ferant
crisippus cum ulet proprium consumata ceruum
carneades q. parem uim gerat tuelleboro
nullus apex tot prolpurum par accidit uum quam
nectibit am felix sortis honos cecidit
inter templa de uum eas est dialectica fari
etioque conspecto iure docentis acis

Quae igitur interrogata est de lio conuocante palidior paululum
femina sed acrimam modum uisu & uibrantibus continua mobili